

Laatste avondmaal

"Koekje? Je moet er zelf eentje pakken, ik kan er net niet bij." Hij wijst naar een blikken trommel op zijn nachtkastje. "Geef mij er ook maar zo een, het zijn echt lekkere speculaasjes. Heeft mijn dochter gekocht bij de bakker." Hij grijnst en neemt een hapje. "Heerlijk." Als hij een koekje op heeft, rilt hij lichtjes en trekt zijn witte fleecedeken op tot onder zijn kin. "Fijn, dit dekentje. Van Sinterklaas gekregen hier. Een extra laagje nu ik het kouder heb. Ik heb steeds minder vet om op te teren. Wat vond u van het speculaasje? Lekker hè?"

Hij richt zijn blik op het plafond. Buiten landt een koolmeesje op de balustrade. Hij hipt op en neer en vliegt weer weg. "Ik weet niet hoelang ik nog in staat ben om te eten," mijmert hij. "Misschien eet ik volgende week nog steeds speculaasjes, misschien ook niet. Dit zou achteraf zomaar het laatste avondmaal kunnen zijn geweest." Een serieuze blik. Dan een glimlach. "Wel een leuk laatste avondmaal, ik geloof niet dat Jezus speculaasjes at met zijn leerlingen. Wat wij hier doen is een moderne versie van dat verhaal."

Hij grinnikt. Dan is het stil. "Ja, en na dat avondmaal komt de dood. Ik hoop, dat ik in de hemel terecht kom. Niet dat ik heel mijn leven zo'n brave jongen was, maar dat lijkt me gewoon de beste optie. Een vriend van me gelooft in reïncarnatie. Nou, daar moet ik niet aan denken. Moet je wéér geboren worden en de hele boel opnieuw doormaken. Lijkt me zo vermoeiend. Maar als het dan toch moet, dan hoop ik terug te komen als hond. Die beesten worden tegenwoordig enorm verwend."

Tevreden kijkt hij naar het koekblik. "Wat denkt u, zullen we er nog eentje nemen? Is er hier in huis trouwens ergens een fles wijn? Lijkt me wel geinig om een foto te maken van mijn speculaasjes met een wijn erbij. Stuur ik die naar die vriend en zet ik erbij: Mijn laatste avondmaal. Lachen toch?"

Plotseling kijkt hij verschrikt. "Och, ik moet dat Jezusgebeuren niet belachelijk maken. Straks wordt mij de toegang tot de hemel ontzegd. Moet ik als straf toch reïncarneren."

Paulien van Bohemen
Geestelijk verzorger

WIJ DANKEN OOK
AL ONZE TROUWE
VRIENDEN EN
DONATEURS VOOR
HUN JAARLIJKSE
BIJDRAGE!

Sponsors in natura kookzondag

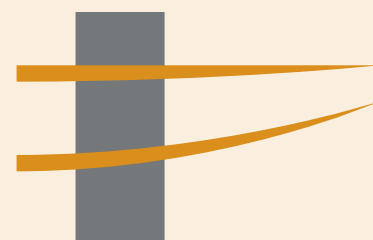
Bloemwerkers Florito
Visspecialzaak Harold Paridaens
Groentespecialzaak Van Bokhoven
Taarten van Renate
Palingkwekerij Muskens
Aspergekwekerij Van Son
Musters Asperges
PartyVlaai Waalwijk
Slagerij van Roessel
Vis specialzaak Dekkers

Sponsors in natura

Vogel- en dierenpecialzaak Geldof
Bloemenhuis van Brunschot
Ambianze
Meewis notarissen
Aannemersbedrijf van Wijlen
Scholengemeenschap de Overlaat
Vissers Waalwijk
De Mandemakers Groep
Thijsen b.v. Print en drukwerk
Eetcafé City
Optoon
Klijn teksten
Schilt Airconditioning
Pro Install
Rola Brandbeveiliging
J.B. Bedrijfs-Hulpverlening Drunen
Molema, huisvestingsadvies & bouwmanagement
Kleijngeld
Nieuwenhuizen Vlaggen en masten
Hubo

EEN HUIS VOOR
PALLIATIEVE
TERMINALE ZORG
Warm, waardig en waardevol

Hospice NIEUWS

INFORMATIEBLAD OVER HOSPICE FRANCINUS DE WIND

mei 2023
nummer
42

Ongeneeslijk ziek, maar niet uitbehandeld

Heeft u de publiekscampagne over palliatieve zorg gezien? Ook in onze regio waren de posters in vele abri's te zien. Doel van de campagne is dat patiënten en hun naasten actief nadenken over zorg in de laatste levensfase. Nu leeft er nog vaak het beeld dat wanneer je in de laatste levensfase zit er medisch niets meer gedaan wordt. Dat is een verkeerd beeld. Juist in de palliatieve fase is er nog veel behandeling en zorg mogelijk. Deze behandeling is echter gericht op comfort en kwaliteit van leven, niet op herstel.

"Actief nadenken en praten over de zorg in de laatste levensfase daar hoeven we niet mee te wachten tot we te horen krijgen dat we nog enkele maanden te leven hebben", zegt manager Baukje Lycklama à Nijeholt. "Dat gesprek moet je eigenlijk naar voren halen. Dat noemen we advanced care planning. Wanneer jij daar behoefte aan hebt of wanneer er een diagnose is gesteld van een ongeneeslijke ziekte is het goed om in gesprek te gaan met jouw huisarts. Om samen vast te stellen wat passende zorg en behandeling is voor de korte termijn én voor de toekomst."

Advanced care planning heeft veel voordelen, zo heeft onderzoek uitgewezen. "Door tijdig duidelijk te hebben wat passende zorg voor jou persoonlijk is kan er beter rekening gehouden worden met jouw wensen, dit verbetert de kwaliteit van leven. Zo kun je samen met de specialist tot de conclusie komen dat je een behandeling niet wilt ondergaan. Doordat er bepaalde complicaties kunnen optreden, of dat de kans klein is dat de behandeling aanslaat." Overigens: "Als een patiënt ervoor kiest om toch door te behandelen ondanks de slechte vooruitzichten en daarvoor een hoge prijs wil betalen, dan wordt dat uiteraard gerespecteerd. Vasthouden aan het willen blijven leven, ook dat is menselijk."

Wat kan ik verwachten als ik wordt geconfronteerd met een slechtnieuwsgesprek? Wat houdt palliatieve zorg dan in? Die vragen kunnen ook worden beantwoord op het palliatief spreekuur dat in Inloophuis TOON in Waalwijk wordt gehouden.

Meer informatie is te vinden op www.hospicefdw.nl,
aanmelding via: spreekuur@hospicefdw.nl

Hospice Nieuws

Uitgave door
Stichting Fondswerving

Redactie

Kees Klijn
Baukje Lycklama à Nijeholt
Leny van de Zande

Vormgeving en druk

Thijsen b.v.

Oplage

800 stuks

Abonnement

Een abonnement op Hospice Nieuws krijgt u gratis wanneer u donateur wordt van Hospice Francinus de Wind. Vraag de folder met antwoordkaart aan.

Adresgegevens

Hospice Francinus de Wind
Eikendonkiaan 4, 5143 NG Waalwijk
telefoon: 0416-315800
e-mail: info@hospicefdw.nl
internet: www.hospicefdw.nl

Bankrekening

IBAN NL58 RABO 0155 8852 86
t.n.v. Stichting Fondswerving Hospice te Waalwijk.

Maria Dekkers is de een na oudste vrijwilliger in het hospice

Elke maandag is Maria Dekkers om acht uur bij PLUS Stephan van Engelen. Daar doet de 84-jarige Waalwijkse – een van de oudste vrijwilligers - boodschappen voor het hospice. "Het hospice is alles voor mij, thuis zet ik er alles voor opzij."

Maria heeft haar werkend leven vooral in de auto doorgebracht. "Ik was vertegenwoordiger voor schoenenfabrikant Hassia", zegt de Waalwijkse. "Mijn kofferbak lagen acht tot tien koffers, vol met monsters. Veel sjouwen, maar ik heb het met liefde en plezier gedaan. Ik had mijn vrijheid, heb heel Nederland gezien. En ik vond het heerlijk om met klanten om te gaan." Ook bijzonder: "In al die jaren ben ik slechts één keer te laat gekomen."

Als op maandagmorgen de deuren van PLUS Stephan van Engelen begint Maria Dekkers aan haar boodschappen voor het hospice.

Op haar 65e gaat Maria met pensioen. Wat nu? "Ik wilde iets voor een ander betekenen. Toen ik in 2006 in een huis-aan-huisblad las dat het hospice vrijwilligers zocht, heb ik contact gezocht. Ik heb geen zorgachtergrond, dat was geen probleem. Een fantastisch gesprek gehad, maar ik kon niet aan de slag: er waren te veel vrijwilligers." Dus iets anders gezocht? "Nee. Stel dat er binnen een jaar een plek vrij zou komen, dan zou je een andere organisatie in de steek moeten laten. Dat vind ik niet kies." Maria wilde dus per se een deel van haar vrije tijd aan het hospice besteden. Want? "Een hospice is heel bijzonder. Hier bied je gasten een thuis." Na twee jaar, op 13 februari, krijgt Maria een telefoontje, van Baukje. Of ze mee wilde komen helpen. "Het voelde als een cadeau. Daags daarna was ik jarig."

Na een korte opleiding in Dongen, kon ze aan de slag. "Het voelde meteen goed. Ik heb alles aangepakt. In de keuken, met het verzorgen van de gasten. Al had ik geen achtergrond in de zorg, toch vond ik het niet lastig om met kwetsbare mensen om te gaan."

Maria deed van alles, behalve de boodschappen. Die kwamen pas in 2010 op haar pad. "Die halen we altijd bij PLUS Stephan van Engelen. De service is geweldig. De medewerkers staan altijd voor je klaar. En

de boodschappen worden gratis naar het hospice gebracht."

Vanaf 2015 besteedt Maria alleen maar aandacht aan het winkelwagentje. Noodgedwongen. "In 2014 had ik een maagbacterie opgelopen. Heel naar, ik heb er een jaar over gedaan om daarvan te herstellen. Daarna wilde ik heel graag al dat vrijwilligerswerk weer oppakken, maar mijn lichaam werkte niet mee. Lastig? Ja. Tegelijkertijd ben ik tevreden met wat ik heb en wat ik kan."

Voor de boodschappen verlaat zich op een lijstje dat ze elke zondagmiddag in het hospice haalt: de nachtdienst heeft de wensen al op papier gezet. Op maandagmorgen, klokslag acht uur als de supermarkt opengaat, struint Maria langs de schappen. "Soms zit mijn kar mudvol, moet ik 150 euro afrekenen. Daarvoor heb ik een pasje van het hospice. Alles gaat daarna in kratten. En die worden in het magazijn opgeslagen en later die dag naar het hospice gebracht."

Soms is er een nijpend tekort in de keuken. Dan gaat Maria op donderdag nog even terug om alles aan te vullen. "Het hospice hoeft maar te bellen en ik sta er voor klaar. Thuis zet ik er alles voor opzij. Dit geeft zo veel voldoening."

Stoppen met eten en drinken in de palliatieve fase

Het bewust afzien van eten en drinken om het levenseinde te bespoedigen is een keuze die iedereen zelf kan en mag maken. Artsen, verpleegkundigen en verzorgenden zullen naar verwachting steeds vaker te maken krijgen met de situatie dat een patiënt bewust wil afzien van eten en drinken om het levenseinde te bespoedigen. Hospice Francinus de Wind heeft al een aantal gasten mogen begeleiden in dit bijzondere proces.

"Stoppen met eten en drinken in de palliatieve fase is een bijzonder proces om te begeleiden," zegt senior verpleegkundige Evi de Beer. "Je moet er heel zorgvuldig in zijn. Dat begint al met het verstrekken van informatie. Voor degene die het wil, voor de naasten. Dat ze weten wat ze kunnen verwachten."

Wat heel belangrijk is: duidelijkheid. "Je moet vooraf alles aan bod laten komen. Het lichaam voert zijn eigen regie, wil in leven blijven. Als je dan toch vraagt om eten of drinken, wat dan? Toestaan, of niet? Dat moet je schriftelijk vastleggen. Er mag geen onduidelijkheid over bestaan." Overigens: "Vocht tot je nemen, dat

mag. Maar dan minder dan vijftig milliliter, daarmee onderbreek je het proces niet." Het voelt tegennatuurlijk. "Als je ongeneeslijk ziek bent haal je juist uit eten en drinken kwaliteit van leven. Kijk maar naar de kookzondagen op het hospice, die worden erg gewaardeerd. Als je ervoor kiest om met eten en drinken te stoppen, moeten ook verpleegkundigen en vrijwilligers schakelen om er op een goede manier mee om te gaan."

Het eten kan in veel gevallen snel of zelfs direct worden gestopt. Het hongergevoel (voor zover aanwezig) verdwijnt in het algemeen binnen enkele dagen. Voor

stoppen met drinken bestaat geen algemeen advies. "Sommige mensen willen van de ene op de andere dag abrupt stoppen met drinken. Anderen geven er de voorkeur aan dit geleidelijk te doen. Het proces duurt vaak niet langer dan één tot twee weken. Soms ontstaan er pijnklachten of kan er een delier optreden waarbij iemand verward kan raken. Hierbij kunnen in overleg met de behandelend arts bepaalde medicijnen worden gegeven."

Heb je nog vragen over stoppen met eten en drinken. Ook hiervoor kun je terecht bij het palliatief spreekuur van het hospice.

‘Er liggen hier mooie uitdagingen, dat past bij mij’

Evi de Beer wist als kind al dat ze de zorg in zou gaan. Het liefst in de rol van verloskundige. Zover kwam het niet. Daar is de in Olland opgegroeide en in Tilburg wonende verpleegkundige eigenlijk heel blij mee.

Helpen kinderen ter wereld brengen, dat was haar ideaal. Maar zes jaar geleden was er binnen de opleiding verloskunde nog een numeris fixis. "Ik werd uitgeloot", zegt Evi. Dus ben ik gegaan voor plan B. Ben ik verpleegkunde gaan doen. Toen ik mijn propedeuse had gehaald, had ik nog kunnen switchen. Maar verpleegkunde is zo breed, biedt zo veel mogelijkheden. Je wordt heel breed opgeleid: van gehandicaptenzorg tot kraamzorg. De theorie sprak me aan, de snuffelstage beviel goed. "Het was ook nog eens praktischer. "Ik kon thuis blijven wonen, anders had ik op kamers gemoeten in Maastricht."

Toen Evi na vier jaar haar studie had afgerond, ging ze in Schijndel aan de slag als wijkverpleegkundige. "Je komt op veel adressen, het werk is heel divers. Je krijgt ook te maken met palliatieve zorg. Dat had mijn interesse al toen ik voor mijn minor stage liep bij De Duinsche Hoeve, het hospice in Rosmalen. Ik heb ontdekt dat een mens tijdens het stervensproces meestal kwetsbaar is. Ik ben een gevoelig persoon, zie de mens achter de ziekte. Komt bij: je hebt veel meer tijd voor gasten. Niet het curatieve, ziektebeelden, medicijnen en werken aan genezing staan centraal, maar het proces naar waardig afscheid nemen van het leven. Dat je mee mag lopen, daarin iets kunt betekenen, vond ik heel mooi." En vooral: "Je mag ook de tijd nemen, mensen echt nabij staan. Dat vind ik heel waardevol. Kun je soms een band opbouwen met een gast?"

Toen Evi in 2022 van Dorien Aarts, directeur van Hospice De Duinsche Hoeve, hoorde dat Hospice Francinus de Wind een vacature had voor een verpleegkundige solliciteerde ze. "Toen ik het hospice voor de eerste keer binnenkwam, voelde het meteen goed. Veel licht, veel ruimte, de warmte die professionals

"Toen ik het hospice voor de eerste keer binnenkwam, voelde het meteen goed", zegt Evi de Beer.

en vrijwilligers uitstraalden naar de gasten en hun naasten. En er was een klik, ik heb geen moment getwijfeld."

Evi is 23 jaar, daarmee de jongste onder de verpleegkundigen. Maar ze is al een senior, net als Petra en Els. Dus mag ze stagiaires begeleiden en denkt ze mee over hoe de kwaliteit van zorg te bewaken, desnoods nog te verbeteren. "Het is ook prettig om mijn kennis met mijn collega's te delen. En er liggen nog een paar mooie uitdagingen. "Vind ik fijn, past bij mij. Zo zijn we bezig met het implementeren van een nieuw zorg- en medicatiedossier." Daarnaast heeft Evi zich ook praktisch geschoold. "Met massages, wat past bij de complementaire zorg."

Van Hulten Zonwering draagt steentje bij aan fijne leefomgeving

Van Hulten Zonwering is al heel lang sponsor van Hospice Francinus de Wind. "Wij kunnen een steentje bijdragen om een fijne en prettige omgeving creëren", zeggen Mireille Schalken – van Hulten en Gert-Jan de Jong, eigenaars van het Drunense bedrijf. "En dat verdient het hospice zeker. Voor de gasten, voor de professionals en al die vrijwilligers."

De zon is een bron van alle leven. De zon kan soms heel hinderlijk zijn. Dus hangen en zonweringen. En screens in alle gastenkamers om de schelle zonlicht en de warmte te weren. "Destijds, bij de oplevering, hebben Henk en Drea van Hulten die allemaal geleverd. Sindsdien zijn ze ook sponsor."

Ze sponsoren de arbeidsuren. "Soms is er iets mis. Kapot, of een storing", zegt Gert-Jan. "Dan komen wij dat oplossen. Het is heel fijn dat Hans Brok, een van de klusjesmannen, ons aanspreekpunt is. Als hij belt, dan weet je zeker dat er bijvoorbeeld niet een batterij te worden vervangen. Iets wat je dus zelf kunt doen. Hans filtert er dat uit."

Drea, de moeder van Mireille, is overleden aan kanker. "Als je dat proces meemaakt, ga je beseffen hoe belangrijk een hospice is. Waar je terecht kunt als het thuis niet meer gaat." Mireille heeft ook een ander beeld van de dood gekregen. "In eerste instantie denk je alleen aan aftakeling,

ellende. Maar in het hospice voelt dat anders, wat lichter. Dat heeft alles te maken met de fijne sfeer die er hangt. Te danken aan die mensen die er werken, aan het gebouw."

"We zijn al heel lang sponsor van Hospice Francinus de Wind."

